

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/44/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1013895569
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1013895569.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti o maloletého E. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v E., C. C. G. X/A, E., dieťa rodičov: matka - Q.. N. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Slovenská XXXX, R. - J., Č.Á. B., prechodne Ž. X, E., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Viera Malinowska, s.r.o., so sídlom Lamačská cesta 3, Bratislava a otec - W. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava I, Kvetná 13, Bratislava, o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého dieťaťa do cudziny, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, č.k. 3P 57/2012-718 zo dňa 05.02.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 15.02.2013 ustanovil za kolízneho opatrovníka maloletému E. Q., nar. XX.XX.XXXX, Úrad práce sociálnych vecí sa rodiny v E., odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, G. X/A, E., na zastupovanie maloletého a ochranu jeho záujmov v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj pre celé konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. Q., nar. XX.XX.XXXX, v konaní pod sp. zn. 3P 57/2012.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom podaným na Okresnom súde Bratislava I, dňa 06.03.2012 matka maloletého E. Q. žiadala, aby súd udelil súhlas s vystaňovaním maloletého dieťaťa do cudziny. Dňa 31.07.2012 vydal Okresný súd Bratislava I uznesenie, č.k. 3P 57/2012-133 o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletému na zastupovanie maloletého a ochranu jeho záujmov v konaní o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého do cudziny. Dňa 07.03.2012 bol Okresnému súdu Bratislava V doručený návrh otca maloletého o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a spis bol postúpený Okresnému súdu Bratislava I dňa 17.08.2012. Uznesením Okresného súdu Bratislava I, č.k. 3P 57/2012-137 zo dňa 23.08.2012 súd spojil konanie o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého do cudziny a konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na spoločné konanie. Vzhľadom k tomu, že návrh otca maloletého o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému bol podaný až po návrhu matky o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého do cudziny a keďže súd spojil obidve konania na spoločné konanie, v záujme maloletého vymedzil rozsah práv a povinností kolízneho opatrovníka tým, že zmenil uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka a uznesenie doplnil tak, že ustanovil kolízneho opatrovníka aj na zastupovanie maloletého a ochranu jeho záujmov v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj pre celé konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého vedené pod sp. zn. 3P 57/2012. Súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 2 a ods. 4 Zákona o rodine a § 60 a § 61 Zákona o rodine.

Proti uzneseniu podal odvolanie otec maloletého, ktorý žiadal, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a ustanovil za kolízneho opatrovníka maloletému Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v E., odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko E. G., R.R. XX, E., alebo Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny I., N. M.. Č.. X, I.. Namietal, že súd prvého stupňa nesprávne vo veci rozhodol, pretože na základe

vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a preto nesprávne rozhodol. Dôvodom podaného odvolania otca maloletého bola skutočnosť, že odkedy sa otec dozvedel, že agendu ohľadne jeho maloletého syna prevzal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny E., snažil sa s ním skontaktovať, aby zistil, aký pracovník bol touto agendou poverený a následne začal veci riešiť. Z úradu práce dostal odpoveď až na základe niekoľkých urgencií. Otec následne žiadal úrad práce o sprostredkovanie stretnutia s matkou na úrade práce, pretože chcel riešiť problémovú komunikáciu s matkou a to znemožňovanie kontaktu prostredníctvom telefónu, internetu, osobne na Ž. M. a tiež stretnutie s psychológom. Úrad práce prostredníctvom svojej pracovníčky pani Č. tieto jeho snahy úplne ignoroval. Pracovníčka úradu pani Č. je veľmi ťažko zastihnuteľná a keď sa mu s ňou podarilo spojiť, tak rýchlo ukončila hovor s tým, že zavolá späť, ale sa neozvala. Túto pracovníčku pravidelne informoval o tom, ako matka porušuje právoplatný a vykonateľný rozsudok Krajského súdu v Brne zo dňa 13.12.2011, ako aj príslušné ustanovenia Zákona o rodine. Pracovníčku žiadal, aby urgovala matku v tom, aby prihlásila maloletého do materskej školy v Slovenskej republike, zabezpečila mu zdravotnú starostlivosť, prihlásila ho na trvalý pobyt, umožnila jemu ako otcovi s maloletým kontakt mimo času, počas ktorého prebieha styk a to telefonicky, cez internet, návštevou na Ž. M., aby rozhodovala o dôležitých otázkach týkajúcich sa maloletého spolu s otcom a pravidelne ho o maloletom informovala. Pracovníčka úradu práce ohľadom týchto záležitostí však nekonala. Ďalej ignorovala aj informáciu, že maloletý sa mimo času realizácie styku zdržiava výlučne v Č. B. G. R. napriek tomu, že má rešpektovať rozsudok Krajského súdu v Brne a zdržiavať sa na území Slovenskej republiky. Konkrétne skutočnosti, ktoré otec uviedol v podanom odvolaní nasvedčujú tomu, že úrad práce v predmetnej veci žiadnym spôsobom nekoná a neháji záujmy maloletého v súlade so Zákonom o rodine. Konaním úradu práce sa potvrdili jeho obavy, ktoré prezentoval v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31.07.2012 a to, že maloletý nebude v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom, ktorý ho pozná, pozná pomery v rodine a vie kvalifikovane zvážiť, čo je pre maloletého najlepšie. Podľa názoru otca nekonanie úradu práce vyvoláva objektívny dojem, že jediným záujmom, ktorý úrad práce chráni je sebecký záujem matky minimalizovať kontakt maloletého s otcom a presadiť jej cieľ, ktorým je vysťahovanie do Českej republiky a to aj na úkor zdravia maloletého. Podľa názoru otca tvrdené nekonanie úradu práce žiadnym spôsobom nenasvedčuje tomu, že by mal záujem aktívne zisťovať záujmy maloletého a následne konať v súlade s nimi. Je nemysliteľné, aby takýto zástupca maloletého následne v súdom spore vyslovil rozhodujúce slovo, na základe ktorého konajúci súd rozhodne a ktoré bude mať zásadný význam pre ďalší vývoj maloletého.

K odvolaniu otca maloletého sa vyjadrila matka maloletého podaním zo dňa 09.03.2013, ktorá žiadala napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Vo vyjadrení matka uviedla, že nie je dôvodom na zmenu napadnutého uznesenia tvrdenie otca, že ustanovený kolízny opatrovník mal v zmysle zákona od nadobudnutia právoplatnosti odvolacieho uznesenia hájiť záujmy maloletého a túto zákonnú povinnosť si podľa jeho názoru nesplnil. S takýmto tvrdením otca maloletého matka nesúhlasí, pretože ustanovený kolízny opatrovník v prípade, ak bola potrebná a nutná konzultácia vo veciach maloletého pracovníčka úradu ÚPSVaR E. Q. bola ochotná a nápomocná, rovnako tlmočila matke žiadosť a sťažnosti odporcu a z doterajšieho priebehu zastupovanie maloletého matka nemá žiadne pochybnosti o profesionalite výkonu zastúpenia a tiež o nezaujatosti ustanoveného kolízneho opatrovníka. K návrhu otca v odvolaní, v ktorom navrhuje ustanoviť za kolízneho opatrovníka ÚPSVaR pracovisko E. G. a to z dôvodu údajnej znalosti pracovníčky N. R. J. pomerov v rodine, alebo ÚPSVaR I. matka udáva, že sa stotožňuje s vyjadrením, ktoré uviedla vo svojom vyjadrení zo dňa 31.07.2012, s tým, že odvolanie otca nie je dôvodné, nemá žiadnu oporu v zákone a poukázala na ustanovenie § 31 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, alebo medzi maloletými deťmi zastupovanými tým istým rodičom navzájom. Možný rozpor záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a vylúčenie zastupovania ktorýmkoľvek z rodičov, v takom prípade vylučuje, aby kolíznym opatrovníkom bola v konaní konkrétna osoba navrhovaná jedným z rodičov. Preto argumentácia otca o údajnej znalosti pomerov v rodine zo strany konkrétneho zamestnanca miestne príslušného pracoviska orgánu štátnej správy je zavádzajúca. Matka sa nestotožňuje s tvrdením otca, že ustanovený kolízny opatrovník v predmetnej veci žiadnym spôsobom nekoná a neháji záujmy maloletého v súlade so Zákonom o rodine. Preto žiadala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom,

alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

V prípade, ak nemôže žiadny z rodičov, ako zákonný zástupca zastúpiť svoje maloleté dieťa v zmysle § 31 ods. 2 Zákona o rodine, súd mu ustanoví opatrovníka. Uvedené ustanovenie vychádza zo zvýšenej miery ochrany, ktorú poskytuje právo maloletému dieťaťu ako zastúpenému. V zmysle tohto ustanovenia stačí len potencionálna možnosť, že by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom. Nevyžaduje sa existujúca kolízia záujmov, stačí možnosť jej existencie, tá je daná vždy, ak ide o konanie, v ktorom sú účastníkmi aj rodič, aj maloleté dieťa, resp. viaceré deti, z ktorých aspoň jedno je zastúpené spoločným rodičom. Preto ak nastane situácia, že pre existenciu dôvodov podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine, nemôže žiadny z rodičov, ako zákonný zástupca zastúpiť svoje maloleté dieťa, súd mu ustanoví opatrovníka.

Zastupovanie maloletého dieťaťa je súčasťou rodičovských práv a povinností (§ 28 ods. 1 písm. b) Zákona o rodine). Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia a teda obidvaja rodičia majú právo a povinnosť zastupovať maloleté dieťa. Právo a povinnosť zastupovať maloleté dieťa nie je neobmedzené. Pri právnych úkonoch, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov, nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa žiadny z rodičov a súd obligatórne ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní, alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Dôvodom na ustanovenie kolízneho opatrovníka podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine, je teda potencialita rozporu záujmov objektívneho charakteru. Kolízny opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Jeho funkcia zaniká priamo zo zákona, bez potreby osobitného rozhodnutia, predovšetkým ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na účel ktorého bol ustanovený.

Ustanovenie § 31 Zákona o rodine neobsahuje výpočet osôb, ktoré by mohli byť do funkcie kolízneho opatrovníka ustanovené. Spravidla týmito osobami bude úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ustanovenie § 73 ods. 2 písm. b) bod 2 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele do pôsobnosti tohto úradu zahŕňa aj výkon funkcie kolízneho opatrovníka podľa § 31 Zákona o rodine.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom podaním dňa 06.03.2012 sa matka maloletého domáhala, aby súd udelil súhlas s vystaňovaním maloletého do cudziny do Č. B.. Dňa 31.07.2012 Okresný súd Bratislava I vydal uznesenie, č.k. 3P 57/2012-133, ktorým ustanovil vo veci kolízneho opatrovníka maloletému na zastupovanie maloletého a ochranu jeho záujmov v konaní o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého do cudziny. Dňa 07.03.2012 podal otec maloletého na Okresnom súde Bratislava V návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a spis v tejto veci bol postúpený Okresnému súdu Bratislava I dňa 17.08.2012. Okresný súd Bratislava I uznesením č.k. 3P 57/2012-137 zo dňa 23.08.2012 spojil tieto dve konania na spoločné konanie. Okresný súd Bratislava I v konaní (ako uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia) z dôvodu, že návrh otca maloletého o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému bol podaný až po návrhu matky o udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého do cudziny, tieto konania spojil na spoločné konanie. Súd v záujme ochrany maloletého zmenil uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka a ustanovil kolízneho opatrovníka aj na zastupovanie maloletého o ochranu jeho záujmov v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a teda pre celé spojené konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 3P 57/2012. Odvolací súd v súvislosti so skutočnosťami tvrdenými v podanom odvolaní poukazuje na ustanovenie § 31 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, pretože každý rodič, ako otec, tak aj matka má záujem presadiť svoju predstavu o tom, čo je v záujme maloletého dieťaťa podľa jeho názoru a ako by malo byť o právach a povinnostiach k maloletému spravodlivo rozhodnuté tak, aby bolo rozhodnutie v záujme maloletého.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že výkon funkcie opatrovníka musí byť plne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj iných právnych predpisoch.

Otec maloletého v podanom odvolaní tvrdil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny E. v predmetnej veci žiadnym spôsobom nekoná a neháji záujmy maloletého v súlade so zákonom. Tiež tvrdil, že je

nemysliteľné, aby takýto zástupca maloletého v súdnom spore vyslovil rozhodujúce slovo, na základe ktorého konajúci súd rozhodne a ktoré bude mať zásadný význam pre ďalší vývoj maloletého. V zmysle § 61 ods. 1 Zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. V zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ by opatrovník porušoval svoje povinnosti, alebo zneužíval svoje práva vyplývajúce z opatrovníctva a nevykonával by svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa, súd ho odvolá z funkcie. V danom prípade súd prvého stupňa ustanovil napadnutým uznesením za kolízneho opatrovníka maloletému Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v E., odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, G. X/A, E.. Otec maloletého v podanom odvolaní nepreukázal skutočnosti, ktoré tvrdil a nepreukázal, že ustanovený kolízny opatrovník porušuje svoje povinnosti a že svoje práva zneužíva tak, ako to tvrdí otec maloletého. Je treba prisvedčiť otcovi maloletého, že má záujem, aby rozhodnutie súdu bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a tiež v súlade s jeho záujmom. Na druhej strane matka maloletého tiež má svoju predstavu a záujem, aby rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletého. Z uvedeného je možné konštatovať, že obidvaja rodičia majú záujem na riadnej výchove maloletého a aby bolo rešpektované právo maloletého, aby udržiaval vzťahy s obidvoma rodičmi a aby mali rodičia možnosť podieľať sa na výchove a starostlivosti maloletého. Vzhľadom k tomu, že je predpoklad, že každý z rodičov bude v konaní presadzovať svoju predstavu a záujem na výchove maloletého a na rozhodnutí súdu v danej veci, súd v súlade s ustanovením § 31 Zákona o rodine správne postupoval a ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka, ktorým bude Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v E.. Nie je možné v súčasnej dobe prihliadnuť na námietky otca maloletého v podanom odvolaní, keď skutočnosti tvrdené otcem z obsahu spisu nevyplývajú a matka maloletého tieto skutočnosti tvrdené otcem namieta a súhlasí s tým, aby bol za kolízneho opatrovníka ustanovený Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v E. v zmysle rozhodnutia súdu prvého stupňa. V prejednáwanej veci rozhodne súd na základe vykonaného dokazovania a prihliadne na záujem maloletého a v konaní bude sledovať výkon funkcie opatrovníka a pokiaľ by zistil, že kolízny opatrovník porušuje svoje povinnosti a zneužíva svoje práva vyplývajúce z opatrovníctva a nevykonáva svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa, súd sám aj bez návrhu jedného z rodičov odvolá kolízneho opatrovníka z funkcie. Pre takýto postup zatiaľ z obsahu spisu nevyplývajú jednoznačné skutočnosti, tak ako tvrdí otec v podanom odvolaní. Práve pre rozporné tvrdenia rodičov maloletého dieťaťa v konaní je potrebné ustanoviť kolízneho opatrovníka, ktorý háji záujmy maloletého. Nie je možné jednoznačne prijať názor, že to, čo podľa názoru jedného z rodičov je najlepší záujem maloletého dieťaťa, treba bezprostredne prijať. O právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu rozhodne súd na základe vykonaného dokazovania a obaja rodičia majú právo sa v konaní vyjadriť a navrhnuť dôkazy na zistenie a preukázanie skutočností, ktoré považujú za potrebné zistiť, aby súd mohol vo veci rozhodnúť v záujme maloletého dieťaťa.

V danom prípade neboli splnené podmienky pre zmenu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa na základe tvrdenia otca maloletého v podanom odvolaní.

V danej veci otec maloletého nepreukázal, že ustanovený kolízny opatrovník neháji záujmy maloletého, ktoré tvrdenie nemôže odôvodniť záujem otca, aby bol v konaní za kolízneho opatrovníka ustanovený Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, pracovisko E. G., prípadne Úrad práce sociálnych vecí a rodiny I., ako i konkrétna pracovníčka úradu ÚPVSaR, pracovisko E. G., N.. R. J., ktorú navrhol otec maloletého. V tej súvislosti sa odvolací súd stotožnil s tvrdením matky v podanom vyjadrení k odvolaniu otca, že je vylúčené, aby kolíznym opatrovníkom v konaní bola konkrétna osoba navrhovaná jedným z rodičov, tak ako to navrhol otec v podanom odvolaní.

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.